

Burgemeester

Aan de leden van de Gemeenteraad van Tilburg

Ons kenmerk
10520178

Uw kenmerk

Datum
mei 2011

Onderwerp
drugsbeleid

Geachte heer/mevrouw,

De Minister van Veiligheid en Justitie de heer I. Opstelten heeft in een brief de regeringsplannen rond het drugsbeleid ontvouwd. De tekst van deze brief treft u als bijlage aan. In het regeerakkoord staat een aantal afspraken die overlast en criminaliteit verband houdend met de handel in verdovende middelen moeten terugdringen. Deze afspraken luiden:

- *Coffeeshops worden besloten clubs die alleen voor meerderjarige, lokale inwoners van Nederland toegankelijk zijn op vertoon van een clubpas.*
- *Er komt een afstand van tenminste 350 meter tussen scholen en coffeeshops.*
- *De Minister verscherpt het landelijk beleid en ziet erop toe dat gemeenten het afstandscriterium en de overige relevante delen van het landelijk beleid in hun vergunningen handhaven.*
- *Het kabinet komt met voorstellen om zwaardere straffen te stellen op de (voorbereiding van) in- en uitvoer, teelt en (georganiseerde) handel van drugs en tot aanpassing van het onderscheid tussen harddrugs en softdrugs.*

In juli 2009 is het rapport "Geen deuren maar daden" van de Commissie Van de Donk verschenen. Het kabinet onderschrijft de inhoudelijke hoofdpunten van de adviezen van deze commissie. Deze conclusies luiden:

- het gebruik van alcohol en drugs onder jongeren moet krachtiger worden tegengaan;
- coffeeshops moeten terug naar waar ze oorspronkelijk voor bedoeld waren: de lokale markt;
- bestrijden van de georganiseerde criminaliteit dient sterker en consequenter vorm te worden gegeven;
- het drugsbeleid vraagt om permanente monitoring;
- er moet systematischer worden gehandhaafd;
- het is nodig om meer en duidelijker integraal politiek te sturen (instellen van een Drugsautoriteit);
- ontwikkelen van een landelijk beleidskader voor aanvoer van besloten clubs.

Daarnaast zet de commissie vraagtekens bij de houdbaarheid van de huidige lijsten in de Opiumwet: het THC- gehalte in softdrugs is inmiddels zo hoog dat het onderscheid tussen hard- en softdrugs bijna is verdwenen.

Bezoekadres
Stadhuisplein 130

Postadres
Postbus 90155
5000 LH Tilburg

Telefoon
013 542 88 11
Doorkiesnummer
013 542 88 30
Faxnummer
013 542 93 96

mr. P.G.A. Noordanus

Burgemeester
Portefeuillehouder
Algemene Bestuurszaken
Openbare Orde en Veiligheid
Handhaving
Burgerzaken
Onderzoek en Informatie
In- en externe communicatie
(incl. stadspromotie)
Internationale
aangelegenheden
Integraal Veiligheidsbeleid

Burgemeester

De tekst van het advies van de Commissie Van de Donk treft u eveneens als bijlage aan.

Algemene reactie

Op hoofdlijnen onderschrijf ik de opvattingen en adviezen van de commissie Van de Donk. Ik ondersteun ieder voorstel dat het gebruik van alcohol en drugs onder jongeren tegengaat, meer blokkades opwerpt tegen illegale handel en overlast bestrijdt. In dat licht bezien, dient u mijn reactie te lezen op de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie, de heer I. Opstelten. Ik weet dat de Minister zijn medewerking aan de Task-force aanpak georganiseerde criminaliteit Brabant koppelt aan medewerking aan "zijn" wietpas. Ik ben blij met de medewerking van de Minister aan de Taskforce, maar geef hieronder mijn eigen opvatting over de toekomst van coffeeshops in Tilburg aan.

Voor wat betreft het lokale softdrugsbeleid zorgen coffeeshops ervoor dat softdrugshandel zich niet verspreidt naar wijken en buurten, naar woningen en straten. Die doelstelling van concentratie blijft voor mij uitgangspunt. Net zoals voor mij uitgangspunt blijft, dat softdrugsgebruik door minderjarigen volstrekt ongewenst is en dat de risico's van softdrugsgebruik -zie rapport Van de Donk- overigens niet onderschat mogen worden. De kunst bij aanvaarding van deze uitgangspunten is het aantal coffeeshops in Tilburg aan te laten sluiten bij de (locale) vraag; vraagvolgend, geen nieuwe vraag uitlokkend en ook geen softdrugtoerisme aantrekkend.

In die context beoordeel ik het kabinetsstandpunt. Dit overigens vanuit het gegeven dat (landelijk) het softdruggebruik (licht) daalt en dat softdrugtoerisme in Tilburg en de daarmee gepaarde overlast, op het moment beperkt is.

Binnen die context en de internationale verplichtingen, die ons land aangegaan is, onderschrijf ik de wens van de regering om de gunstige kanten van de coffeeshops te behouden en de ongunstige tegen te gaan. Daarbij steun ik het streven naar maatwerk op lokaal niveau: de besloten coffeeshop met een verplicht lidmaatschap waarbij de lokale markt wordt voorzien. In dat verband steun ik ook nadrukkelijk de introductie van de wietpas. Hiermee kan worden teruggegaan naar de oorspronkelijke doelstellingen van de coffeeshop: regulering van het lokale softdrugsgebruik. De brief van de Minister bevat echter niet voldoende handvatten om de problemen met coffeeshops goed aan te pakken. Ik acht het een gemiste kans, dat met de besloten coffeeshop de achterdeurregeling in stand wordt gehouden. De leveringsproblematiek aan de shops wordt daarmee niet, dan wel onvoldoende opgelost. Ik zie dit dus als een gemiste kans, maar ook als een gegeven, gelet op het regeerakkoord en de (weerbarstige) internationale context.

In mijn opvatting moet -gegeven de situatie dat het kabinet voor wat betreft de achterdeur problematiek geen stappen wil doen- bedacht worden, wat in Tilburg kan gebeuren om de situatie te verbeteren.

Op het moment dat de Tilburgse coffeeshops besloten clubs moeten gaan worden zal ik alle verleende vergunningen laten screenen in het kader van de wet BIBOB. Ook overweeg ik extra voorwaarden op te nemen in de vergunning van de coffeeshop, bijvoorbeeld eisen omtrent openingstijden. Hieronder volgt mijn verdere reactie op enkele onderdelen van de brief.

1. *De omvorming van coffeeshops tot een besloten club en het ingezetene criterium*

Burgemeester

Zoals ik reeds opmerkte kan ik mij vinden in de maatregel om van een coffeeshop een besloten club te maken. Ik zie dit als één van de maatregelen om de lokale markt te reguleren. Deze regulering biedt naar mijn mening de volgende mogelijkheden:

- We krijgen meer greep op de lokale markt
- Uitsluiten van buitenlandse drugtoeristen en drugtoeristen van buiten de regio
- Het biedt kansen op meer rust in wijken waar coffeeshops zijn gevestigd.

Daarbij merk ik op dat overlast niet enkel wordt bepaald door het aantal leden van een club maar met name door het aantal bezoekers. Ik zal erop toezien dat wordt opgetreden tegen mogelijke negatieve verplaatsingseffecten zoals straathandel, drugspanden en andere illegale verkoop- en doorverkooppunten.

De politie van het district Tilburg verwacht, gegeven de huidige coffeeshopstructuur in onze stad, op dit vlak overigens geen problemen; met een regelmaat zal ik dit monitoren. Een stevige aanpak door politie, OM en gemeente is hierbij absoluut noodzakelijk. Ik zal hierover binnen de Driehoek afspraken maken.

Daarnaast maakt de brief niet helder wat onder "lokaal" moet worden verstaan. Daarbij zie ik drie mogelijkheden:

- a) de gemeente Tilburg
- b) het politiedistrict (Tilburg, Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk)
- c) de ROM gemeenten.

Ik opteer voor de laatste variant: de ROM gemeenten. Dit sluit ook aan bij de ontwikkelingen in de politieorganisatie. Afgerond gaat het hier om 390.000 inwoners. Om u een beeld te schetsen van de omvang van het softdruggebruik, volgen hier enkele gegevens.

Door het CBS is een schatting gemaakt van het gebruik van softdrugs per leeftijdsgroep¹. Softdruggebruik komt vooral voor in de leeftijdscategorie van 15 tot 65 jaar. 4,2 % van deze leeftijdscategorie gebruikt regelmatig softdrugs.

De regio midden Brabant, gevormd door de ROM gemeenten, omvat ca. 264.000 mensen van 15 tot 65 jaar. Conform onderzoek van het CBS gebruikt 4,2% regelmatig softdrugs dus ca. 11.000 inwoners.

Van de ROM gemeenten kent Tilburg op dit moment twaalf coffeeshops en de gemeente Waalwijk twee.

Ten aanzien van het profiel van de softdruggebruiker is het volgende bekend: De gemiddelde leeftijd van de softdruggebruikers ligt op 30,5 jaar. Rond het 20e levensjaar maken de meeste gebruikers voor het eerst kennis met het gebruik van softdrugs. Ten opzichte van andere Europese leeftijdsgenoten ligt het cannabisgebruik onder Nederlandse jongeren boven het Europese gemiddelde. Het gaat vooral veel om kansarme jongeren⁵

Driekwart van de gebruikers is man. Etniciteit speelt minder een rol in het gebruik van softdrugs. Alleen Marokkaanse leerlingen hebben vergeleken met de andere groepen minder ervaring met het gebruik van softdrugs². Onderzoek dat

---

¹ Cijfers 2009

² Bron: peilstationsonderzoek scholieren, Trimbos instituut.

Burgemeester

dateert uit 2007 geeft aan dat gebruik van cannabis bijna twee keer zo hoog is bij lager opgeleiden dan bij hoger opgeleiden (HBO of WO)³.

In sterk stedelijke gebieden is het gebruik ongeveer drie keer zo groot als in niet-stedelijke gebieden⁴

Lokaal gebruik

Op basis van een onderzoek naar het aantal bezoekers van coffeeshops in Tilburg (uit 2009) blijkt dat aangenomen kan worden dat gemiddeld per dag tussen de zes- en zevenduizend **bezoeken** gebracht worden aan de gezamenlijke coffeeshops (12). Hierbij merk ik op dat in dit onderzoek ook de buitenlandse bezoekers zijn opgenomen.

Ik verwacht zelf dat het (regionale) aanbod door middel van de bestaande coffeeshops meer dan voldoende is om aan de (regionale) vraag te voldoen, zeker nu de niet lokale bezoekers in de toekomst zullen worden uitgesloten. Zou -wat niet onaannemelijk is om een aantal redenen- het aantal coffeeshops in Tilburg nog verder slinken, dan verwacht ik dat bij een (beperkte) verdere reductie geen verplaatsingseffecten naar straathandel en handel in panden in wijken/buurtten zal ontstaan. Ik wil dat secuur blijven monitoren zodat er (in een krimpende markt) een adequate aanbodstructuur blijft die klanten aan de reguliere voordeur kan blijven bedienen. Ik leg mij dus nadrukkelijk niet vast op een "vast" aantal coffeeshops met ruimte voor vestiging op nieuwe plekken. (bijv. de Reeshof) maar wil een zo compact mogelijke coffeeshopstructuur.

Een punt van discussie met de Minister is de wens om het aantal leden van een coffeeshop te maximeren aan de hand van *de infrastructuur, de omgeving van de coffeeshop en gegevens over het aantal cannabisgebruikers*. Ik acht dit een weinig zinvolle exercitie. Dat regelt zich in de praktijk wel. De gebruikers zullen voor hun vaste coffeeshop kiezen.

Voorts is de vraag of lokale gebruikers van meerdere coffeeshops lid kunnen worden.

Ik vind van niet, in principe wordt een softdrugsgebruiker lid van één coffeeshop.

2. Vergroting van het afstandscriterium

Ik geloof niet dat met (vergroting van) het afstandscriterium van 250 naar 350 meter het gebruik van cannabis wordt ontmoedigd c.q. tegengegaan. Niettemin zal ik de regeling uitvoeren als de Tweede Kamer ermee instemt. Coffeeshops die zich binnen een straal van 350 meter van een school voor voortgezet onderwijs bevinden, zullen als gevolg van dit nieuwe beleid moeten worden gesloten. Indien de meting van deur tot deur uitgangspunt is, blijken alle bestaande coffeeshops in Tilburg zich buiten dit afstandscriterium te bevinden.

3. Overleg met coffeeshophouders

Op 19 mei 2011 heb ik een overleg gehad met de coffeeshophouders in Tilburg. Ik heb in dit overleg mijn visie over het Tilburgse coffeeshopbeleid uiteengezet. Ik heb aan de coffeeshophouders aangegeven dat ik streef naar

---

³ Bron CBS, cannabisgebruik, 2007, Kim Knoops.

⁴ Bron: NPO, IVO

⁵ Bron: Rapport van de Donk 2009

Burgemeester

een coffeeshopstructuur met voldoende aanbod voor de lokale markt en dat ik het huidige bestand als een gegeven beschouw. Ik opteer niet voor een uitbreiding van het aantal coffeeshops. Ik vind dat het binnen de grenzen van de Bibobwetgeving voor goede ondernemers mogelijk moet zijn, opvolging in de familie te realiseren of anderszins om van ondernemer te wisselen. Ik heb aangegeven dat ik de uitgangspunten van de commissie Van de Donk en die van de Minister onderschrijf en dat coffeeshops besloten clubs moeten worden voor het bedienen van de lokale markt. Ik heb toegezegd dat er een privacyprotocol zal komen binnen het kader van de huidige wetgeving. Ik ben uit op een zo klein mogelijke lokale markt.

4. Bevoegdheden van de burgemeester

In algemene zin geldt dat ik als burgemeester verantwoordelijk ben voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. De handhaving van de bepalingen rondom coffeeshops gebeurt aan de hand van de zogenaamde AHOJ-G criteria. De "wietpas" wordt aan deze criteria toegevoegd. Deze handhaving is een bevoegdheid van het OM en de politie. Aan de coffeeshops zijn zogenaamde exploitatievergunningen verleend. De handhaving hiervan is een exclusieve bevoegdheid van de burgemeester. Dit blijft ook in de nieuwe Politiewet zo.

Uiteraard wil ik binnen deze uitgangspunten de Raad wel zoveel mogelijk betrekken bij het vaststellen van het coffeeshopbeleid door in een vroegtijdig stadium mijn plannen voor te leggen. Op een geschikt moment zal ik daarom graag met u verder discussiëren over de inhoud van de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie.

mr. P.G.A. Noordanus, burgemeester van Tilburg.